

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

září 2017

Ludmila Peterková

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Amerling, Ignác - malíř

* 27. 11. 1837 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 01. 09. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Horšovský Týn, Chodsko

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 110. Plzeň, SVK 2001., Holý, J. P.: Chodský malíř - horšovskotýnský rodák. Domažlický deník, 11, 2002, 27. 11., č. 276, s. 17.

Anotace: Žák malíře Josefa Mathausera, pro nedostatek finančních prostředků nedokončil akademická studia. Působil například v Horšovském Týně, proslavil se jako malíř kostelních obrazů, portrétů a drapérií nebo jako restaurátor. Otec malíře Josefa Amerlinga. - 105. výr. úmrtí

Amerling, Karel Slavoj, MUDr. - lékař

* 18. 09. 1807 - Klatovy (okr. Klatovy)
+ 02. 11. 1884 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Domažlicko

Literatura: Kartotéka Muzea Chodska., Internetová encyklopedie Wikipedia: heslo Karel Slavoj Amerling.

Anotace: Český lékař, pedagog a filozof. Roku 1842 založil v Praze na Novém Městě vzorovou školu, nazvanou Budeč. Publikoval knihy o přírodních vědách, které byly zaměřeny hlavně na venkovské obyvatelstvo, pořádal porady pro učitele. V roce 1871 se ujal vedení Ernestina, nově zřízeného ústavu pro slabomyslné děti (na Hradčanech), prvního svého druhu v Rakousku-Uhersku. - 210. výr. narození

Antony, Václav - arciděkan

* 06. 08. 1904 - Blatná (okr. Strakonice)
+ 07. 09. 1972 - Veselí nad Lužnicí (okr. Tábor)

Místa působení: České Budějovice, Domažlice

Literatura: Deska Pateru Antonymu. Domažlicko, roč. 1, 1991, 10. 10., č. 24, s. 2-3, fot., Tikal, O.: O knězi, který byl vpravdě duchovním otcem. Domažlický zpravodaj, 18, 1991, č. 10., s. 6., Soukup, E.: Statečný a přesto jemný a citlivý člověk. Domažlický deník, 1, 1994, 29. 7., č. 64, s. 13., Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 1. Strojopis., Vorlíček, J.: Vzpomínka na jednu z obětí komunismu. Dom. deník, 1999, 30. 8., č. 201, s. 11., Kartotéka Muzea Chodska., Maňasová, M.: Vzpomínka na kněze Václava Antonyho. Dom. deník, 11, 2002, 14. 9., č. 215, s. 18.

Anotace: Ordinován 8. 7. 1928 v Českých Budějovicích. Do Domažlic přišel po vysvěcení v roce 1928 jako kaplan na arciděkanství. V letech 1937-1940 působil jako profesor na domažlickém gymnáziu, od 1. 7. do 31. 8. 1940 byl administrátorem, od 1. 9. 1940 do 9. 3. 1949 arciděkanem. V roce 1949 zatčen za údajnou velezradu a vězněn 11 let. Poté pracoval jako dělník, od roku 1969 opět působí jako administrátor děkanského úřadu v Českých Budějovicích. Pozn.: O. Hana uvádí jako místo úmrtí Veselí nad Lužnicí, jiné prameny Soběslav. - 45. výr. úmrtí

Benzl, Jindřich - nuceně nasazený

* 01. 08. 1909 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 13. 09. 1942 - Hannover (Německo)

Místa působení: Hannover (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen v Domažlicích na Dolejším předměstí, v domě čp. 111. Syn Jindřicha Benzla, místního truhlářského pomocníka a Terezie rodem Forst z Hradiště. Živil se jako číšník. Zahynul během náletu na německý Hannover, kde byl totálně nasazen.
- 75. výr. úmrtí

Bodjanskij, Osip Maximovič - filolog

* 13. 11. 1808 - Ukrajina
+ 19. 09. 1877 - Moskva (Rusko)

Místa působení: Chodsko

Literatura: Knihovna Muzea Chodska.

Anotace: Syn ukrajinského duchovního, studoval seminář, poté univerzitu v Moskvě. Působil jako slavistický filolog a historik, je také znám jako překladatel Šafaříkových Slovanových starožitností. Společně s Karlem Jaromírem Erbenem navštívil studijně Chodsko. - 140. výr. úmrtí

Bohdal, Bedřich P. - farář

* 16. 09. 1912 - Hlubočec (okr. Opava)
+ 17. 01. 1980 - Hlubočec (okr. Opava)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem

Literatura: Domažlicko, 3, 1993, 15. 7., č. 28, s. 4., Hana, O.: Kalendárium 2000 - doplňky., Hana, O.: Doplňky Kalendária 2002. Strojopis., Sborník Archivu bezpečnostních složek, 9/2011, s. 67., Internetové stránky farnosti Klenčí, dostupné online.

Anotace: Na kněze vysvěcen dne 19. června 1938, mezi roky 1945 až 1950 působil jako farář v Klenčí pod Čerchovem. Po převratu roku 1948 pronásledován komunistickým režimem. Pozn.: Internetové stránky klenečské farnosti uvádějí tvar jména Bedřich Bohdan. - 105. výr. narození

Bořek-Dohalský, Antonín, ThDr., Msgre. - sídelní kanovník u sv. Víta

* 23. 10. 1889 - Přívozec (okr. Domažlice)
+ 03. 09. 1942 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Praha, Příbram, Hluboš, Domažlice, Osvětim (Polsko)

Literatura: Kümpel-Staňkovský, B.: Z osudu rodu Bořků Dohalských z Dohalic. 1948., (jph): Dohalští. Pravda, 65, 1984, 22. 9., č. 225, příloha, s. 8. (toš): Deska věnovaná Bořkům Dohalským. Dom. deník, 2, 1995, 9. 5., č. 107, s. 9., Hana, O.: Pamětní deska Bořků-Dohalských. Dom. deník, 9, 2000, 9. 5., č. 107, s. 28., Homolová, M.: Kněz, který se vysmíval nacistům. Víkend Dnes, 1, 28. 08. 2010, č. 35, s. 29, fot.

Anotace: Teologické vzdělání absolvoval v Římě, vysvěcen byl roku 1912. Počátky kněžského působení jsou spjaty se západními Čechami. V roce 1924 je jmenován sekretářem a ceremoniářem, o čtyři roky později se stává čestným tajným komořím papeže Pia XI., následně arcibiskupským radou a kancléřem. Roku 1930 je jmenován metropolitním kanovníkem u sv. Víta. Za nacistické okupace se zapojil do odboje, pomáhal ukrývat a zásobovat jeho členy. Dne 5. června 1942 je zatčen a následně uvězněn v nacistickém koncentračním táboře v Osvětimi, kde byl umučen. Bratr Františka a Zdeňka Dohalských. Na oslavy osvobození Domažlic americkou armádou byla 5. května 1995 jemu a jeho bratrům odhalena na Náměstí Míru pamětní deska. - 75. výr. úmrtí

Dítě, Emanuel ml. - malíř

* 22. 09. 1862 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 24. 07. 1944 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Hostouň, Mnichov (Německo)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 1, s. 161. Praha, R. Ryšavý 1947.

Anotace: Malíř oltářních a figurálních obrazů, profesor Umělecko-průmyslové školy v Praze. Byl synovcem malíře J. V. Myslivečka. Absolvoval studium na akademii v Praze v letech 1880-82, spolu s L. Maroldem podnikl studijní cestu do Mnichova.
- 155. výr. narození

Frič, František - správce muzea

* 04. 09. 1881 - Kunvald (okr. Ústí nad Orlicí)
+ 13. 09. 1947 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 48, Město Horšovský Týn 2002.

Anotace: V Horšovském Týně působil již před 2. světovou válkou na úřadu důchodkové kontroly. Byl také literárně činný a v roce 1923 uspořádal Sborník kunvaldský, který věnoval svému rodišti. Po Mnichovu musel v roce 1938 opustit H. Týn, usadil se v Plzni. Když skončila 2. světová válka, vrátil se roku 1945 do Horšovského Týna. Přestože byl již v důchodu a trpěl vážnou chorobou, zachraňoval písemné i hmotné historické památky. Díky němu a Františku Neidovi bylo v H. Týně dne 20. srpna 1946 založeno české muzeum, které následně zahájilo sběr historických a uměleckých předmětů na celém okrese. Zároveň byl Frič jmenován správcem muzea a městského archivu. Bohužel již v roce 1947 umírá na infarkt. - 70. výr. úmrtí

Hlávka, Miloš - básník

* 15. 09. 1907 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)
+ 07. 05. 1945 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Lexikon české literatury. 2/1, s. 202. P., Academia 1993., Zpravodaj H. Týna, 1990, květen, Právo lidu, 7. 6. 1945, s. 4., Nové Domažlicko, 13, 1982, 7. 10, č. 41, s. 3., Burda, J.: Zapomínaný spisovatel. Domažlicko, 5, 1995, 25. 5., č. 21, s. 3.

Anotace: Narodil se v rodině právníka. Po maturitě na gymnáziu v Praze studoval na Univerzitě Karlově nejprve práva a poté na Filozofické fakultě dějiny moderních literatur a románskou filologii. Po neúspěchu u rigorózních zkoušek studia opustil a věnoval se literatuře a divadlu. Od roku 1924 přispíval původní i překladovou tvorbou básnickou a prozaickou do časopisů. Byl členem prvního voicebandu E. F. Buriana, spolupracoval s J. Frejkou při budování prvních avantgardních divadelních scén. V srpnu 1939 byl přijat jako lektor do činohry Národního divadla, od r. 1944 působil jako zastupující šéf činohry. Po znovuotevření divadla 1. 4. 1945 vykonával tuto funkci až do květnového povstání. Zranění, které utrpěl 5. 5. v boji na barikádách, podlehl. Protikladný vztah veřejnosti k Hlávkově činnosti za války je výrazem rozporuplnosti mezi jeho divadelnickou praxí a politickým stanoviskem. Debutoval v polovině 20. let ve Studentském časopise divadelními a literárními kritikami a kultivovanými překlady moderních francouzských básníků (Apollinaire, Baudelaire, Mallarmé, Valéry). - 110. výr. narození

Hofmeister, Tomáš - sedlář

* 16. 09. 1892 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 31. 05. 1940 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Naroděn v Domažlicích, v domě čp. 32. Syn Jakuba Hofmeistera, místního měšťana a sedlářského mistra a Barbory, rodem Kvítek. Pracoval jako sedlářský a čalounický mistr. Aby unikl krutým výsledkům gestapa, tak spáchal v květnu roku 1940 sebevraždu. - 125. výr. narození

Holub, Norbert Jan - hudební skladatel

* 12. 09. 1787 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 28. 03. 1834 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 79. P., MMM 1997., Holý, J. P.: Domažlický hodinář, mechanik a vynálezce Jan Norbert Holub. Dom. zpravodaj, 22, 2000, č. 2, s. 5.

Anotace: Syn Antonína Holuba (1749-1825), učitele, hudebníka a ředitele kůru v děkan-
ském kostele. Norbert studoval nejprve práva - stal se koncipientem a zároveň i písařem
u domažlického magistrátu. V době otcovy vážné nemoci byl jeho zástupcem
a po složených učitelských zkouškách zůstal učitelskému řemeslu věrný. Zkomponoval
koncert pro varhany, čtyřruční sonáty a chrámové skladby. Otec vynálezce Jana Norberta
Holuba. - 230. výr. narození

Holý, Josef - úředník

* 29. 09. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 09. 11. 1942 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha-Pankrác

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949.

Anotace: Úředník, zatčen gestapem 28. května 1940. Zemřel ve věznici Praha-Pankrác.
- 105. výr. narození

Horák, Jaromír - zpěvák

* 06. 08. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 05. 09. 1982 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Domažlice, Flossenbürg (Německo), Plzeň

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 39. Plzeň, KKS 1977., Votruba, V.: Když zpíval J. Horák. Nová Pravda, 2, 1991, 12. 1., č. 10, příloha., s. 3., (ko): Srdce plné lásky. Deník Nová Pravda, 2, 1992, 4. 9., č. 208, s. 12., Burda, J.: Výročí narození J. Horáka. Dom. deník, 6, 1997, 28. 7., č. 174, s. 11., Burda, J.: Byl výborným tlumočnickem chodské písně. Dom. deník, 6, 1997, 6. 9., č. 209, s. 15., Vorlíček, J.: Vzpomínka na Jaromíra Horáka. Dom. deník, 11, 2002, 6. 8., č. 181, s. 18., Baier, Vl.: Trpíl, hale nemlčíl. Domažlicko, 12, 2002, 4. 9., č. 36, s. 4., Cibulková, M.: Před 30 lety zemřel Král chodských zpěváků. Dom. deník, 21, 2012, 05. 09., č. 208, s. 3, fot.

Anotace: Zpěvák-tenorista, interpret chodské lidové písně. Po maturitě na domažlickém gymnáziu absolvoval učitelský kurs, byl učitelem v Domažlicích. Od roku 1949 působil v Plzni jako středoškolský profesor. Za 2. světové války vězněn v koncentračním táboře Flossenbürg. Po návratu byl zaměstnán na domažlickém školském úřadu a od r. 1949 působil ve funkci referenta KNV v Plzni. Začátky zpěvu a hudby u prof. Bartovského v učitelském kurzu, na klavír se učil u J. Ereta, zpěv studoval u Vl. Wuršla. Člen pěveckého sboru Čerchovan. Populární z pořadu Hrají a zpívají Plzeňáci. Nahrál několik gramofonových desek. Pravidelně vystupoval na Chodských slavnostech. - 35. výr. úmrtí

Houra, František - vlastivědný pracovník

* 30. 09. 1872 - Záboří (okr. Strakonice)

+ 11. 12. 1945 - Luhačovice (okr. Zlín)

Místa působení: Kdyně

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 119. Plzeň, SVK 2001., Internetové stránky Digitálního archivu SOA v Třeboni.

Anotace: Narozen v Záboří u Blatné, v domě čp. 66. Syn Ignáce Houry, místního učitele, a Františky. Působil jako vlastivědný pracovník ve Kdyni a jako odborný publicista. - 145. výr. narození

Huta, Jaroslav - železničář

- * 26. 09. 1912 - Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)
- + 30. 01. 1945 - Quarz (podzemní továrna, Rakousko)

Místa působení: Norimberk (Německo), Dachau (Německo), Mauthausen (Rakousko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice 1949., Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 na webových stránkách Památníku Terežín.

Anotace: Zaměstnanec Československých drah, zatčen 4. července 1944 v Norimberku. Vězněn v nacistickém koncentračním táboře Dachau, dne 16. září 1944 odtransportován do Mauthausenu, kde měl vězeňské číslo 98268. Poté byl přesunut do podzemního výrobního komplexu Quarz u rakouského Melku, kde zahynul na konci ledna 1945.
- 105. výr. narození

Choc, Josef, JUDr. - kněz

- * 1870 - Kublov (okr. Beroun)
- + 19. 09. 1932 - Praha-Střešovice (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Hyršov (okr. Domažlice), Pocinovice (okr. Domažlice), Praha

Literatura: Korespondence Lukáše Vorlíčka.

Anotace: Vyučil se košíkářem, posléze tomuto oboru i vyučuje na odborné škole ve Stříbrných Horách. Věnuje se ale i vlastnímu studiu a tak roku 1897 skládá v Plzni maturitu a vstupuje do kněžského semináře v Českých Budějovicích. Po vysvěcení působí jako kaplan v Hyršově, Pocinovicích a jiných místech. Později se zaměřuje na právo a zapisuje se na Karlovu univerzitu do Prahy, kde je roku 1909 promován. Jako kaplan odchází do penze a se svolením Říma si roku 1918 otevírá svou vlastní advokátní kancelář.
- 85. výr. úmrtí

Jáchymovský, Vladislav - vlastivědný pracovník

* 31. 12. 1923 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

+ 18. 09. 2007 - Karlovy Vary (okr. Karlovy Vary)

Místa působení: Karlovy Vary

Literatura: Kalendárium západočeských osobností na rok 1998, s. 89. Plzeň, SVK 1997., Holý, J. P.: Významný historik Karlovarska Jáchymovský byl rodákem z Klenčí. Domažlický deník, 13, 2004, 15. 1., č. 12, s. 10., Jubileum rodáka. Čakan, 2004, č. 2, s. 3., Fiala, J.: Odešel kronikář a milovník hudby. Plzeňský deník, roč. 16, 2007, 3. 10., č. 230, příl. Zábava & kultura, s. 24.

Anotace: Vlastivědný pracovník Karlovarska, regionální historik hudby a divadla, kronikář Karlových Varů. Zeť spisovatele Antonína Zoglmana. Do Karlových Varů přišel koncem roku 1945, o rok později se oženil. Dlouhá léta působil na radnici v Útvaru hlavního architekta. V roce 1968 stál u zrodu Klubu přátel Karlových Varů, stejně tak v roce 1990 při jeho znovuoobnovení. Jeho činnost byla oceněna udělením čestného členství tohoto spolku. Již v roce 1965 obdržel Cenu města Karlovy Vary za práci Demografie Karlových Varů, podruhé mu byla Cena města udělena v roce 1996 za svědomité vedení kroniky, za publicistickou práci, za celoživotní práci ve prospěch města. - 10. výr. úmrtí

Jmenování spisovatele a národopisce Jana Františka Hrušky čestným občanem Domažlic (Domažlice, 09. 09. 1932)

- 09. 09. 1932 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i Jan František Hruška, dialektolog, etnograf a středoškolský profesor. Za zásluhy o chodský národopis obdržel čestný doktorát Univerzity Karlovy, papež Pius XI. jej pasoval na rytíře Řádu svatého Řehoře Velikého. Čestné občanství bylo J. F. Hruškovi uděleno v září roku 1932. - 85. výr. události

Křištof, Antonín - vysokoškolský pedagog

* 02. 09. 1882 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 01. 01. 1910 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: (jph): Spoluzakladatel českého sportu. Pravda, 71, 1990, 3. 2., č. 29, příloha, s. 8., (jph): Tvůrce české házené. Pravda, 66, 1985, 16. 11., č. 271, příloha, s. 8., Holý, J. P.: Spoluzakladatel slávy českého sportu, domažlický rodák prof. A. Křištof. Domažlický zpravodaj, 19, 1992, č. 9., Holý, J. P.: Domažlický rodák profesor Antonín Křištof byl autorem populárních sportovních her. Dom. deník, 9, 2000, 17. 1., číslo 13, s. 24.

Anotace: Narodil se v Domažlicích v čísle 134 Město. Pocházel ze staré měšťanské rodiny. Na domažlickém gymnáziu maturoval v roce 1901 a poté studoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Spoluzakladatel českého sportu, tvůrce dvou českých míčových her: házené (cílové) a nohejbalu (odkopávané). První vysokoškolský profesor sportu a tělovýchovy u nás. Měl zásluhy o vznik české sportovní i sportovně-lékařské literatury. Podařilo se mu prosadit stavbu na svou dobu velmi dobré studentské tělocvičny v Praze.
- 135. výr. narození

Kůst, Jiří, prof., RNDr. - matematik

* 16. 09. 1902 - Havlovice (okr. Domažlice)
+ 16. 03. 1990 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Domažlický zpravodaj, 17, 1990, květen., Pokroky mat., fyz., astron., 35, 1990, č. 6, s. 350-351., Kubásková, E.: Kdy zemřeli? 1986-1990. 2, Errata, s. 2., P., NK 1995.

Anotace: Absolvoval domažlické gymnázium a Přírodovědnou fakultu Univerzity Karlovy (1926). Profesor matematiky a fyziky na různých gymnáziích a učitelských ústavech (Praha, Strakonice, Plzeň). Působil jako vedoucí katedry matematiky a fyziky na Pedagogické fakultě v Plzni, kterou v roce 1949 spoluzakládal. Řádným profesorem jmenován roku 1965. Proděkanem fakulty v letech 1965-72. Předseda Jednoty čsl. matematiků v Plzni. Člen autorských kolektivů pro tvorbu učebnic matematiky, hlavní autor Geometrie pro 7. ročník. Publikoval stati v odborných časopisech a sbornících. - 115. výr. narození

Kvídera, Jan - archivář

* 06. 06. 1910 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 14. 09. 1987 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn

Literatura: Mužík, P.: Zemřel Jan Kvídera. In: *Minulostí Západočeského kraje*. 24, s. 253. Plzeň, Západočeské nakladatelství 1988., Mužík, P.: Jan Kvídera sedmdesátiletý. In: *Minulostí Západočeského kraje*. 16, s. 283. Plzeň, Západočeské nakladatelství 1980. *Archiv. časopis*, 37, 1987, č. 4, s. 230-231., Kubásková, E.: Kdy zemřeli? 1986-1990. 2. Errata, s. 3. P., NK 1995., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: *Žili v Horšovském Týně*, s. 72. Město H. Týn 2002.

Anotace: Do Horšovského Týna přišel po skončení 2. světové války. Pro nemoc musel odejít ze státní správy a ujal se správy horšovskotýnského muzea (1949), později okresního archivu, kde se stal jeho prvním vedoucím (1953). Archiv získal pod jeho vedením na svou dobu vyhovující prostory. Po správní reformě v roce 1960 se stal vedoucím nového Okresního archivu Domažlice, jehož sídlo zůstalo v Horšovském Týně. Ve své činnosti nejen pozvedl úroveň archivu, významně rozšířil jeho fond, ale také popularizoval výsledky práce archivářů na veřejnosti řadou přednášek a publikační činností v místním regionálním tisku. V roce 1970 byl editorem Horšovskotýnského sborníku, do kterého také významně přispěl. - 30. výr. *úmrť*

Lažanský, Jan - radní

* 30. 09. 1972

Místa působení: Domažlice

Literatura: Štípková, V.: *Abeceda s...*, Domažlický zpravodaj, 29, 2007, č. 7, s. 3, fot.

Anotace: Od roku 2006 člen rady města Domažlice, předseda stavebního výboru. Ženatý, otec syna Jakuba. Absolvent SPŠS v Praze, člen ODS. Původním povoláním vedoucí restaurace. - 45. výr. *narození*

Masaryk, Tomáš Garrigue, prof., PhDr. - prezident ČSR

* 07. 03. 1850 - Hodonín (okr. Hodonín)

+ 14. 09. 1937 - Lány (okr. Kladno)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: Prach, K.: Masaryk a Domažlice. Domažlice, Karel Prunar 1938. 110 s., Vorlíček, J.: T. G. Masaryk a Domažlice. Dom. deník, 9, 2000, 7. 3., č. 56, s. 16.

Anotace: V letech 1882-1914 profesor filozofie a sociologie na České univerzitě v Praze. Mezi léty 1883-94 redaktor časopisu Athenaeum, 1893-1914 redaktorem revue Naše doba, spolupracovník Času. Roku 1891 kandidoval za skupinu měst Domažlice-Písek do Říšské rady za Národní stranu svobodomyšlnou (Mladočechů). Za stranu Konzervativně-klerikální (Staročechy) kandidoval domažlický rodák MUDr. A. Steidl, statkář na Baldově. Masaryka podporoval Politický spolek v Domažlicích v čele s jeho starostou, Josefem Klímou, otcem L. Klímy. Dne 22. února 1891 navštívil Masaryk Domažlice a zúčastnil se spolu s A. Steidlem předvolební schůze v Bautzově hotelu. Dne 4. března 1891 získal ve své volební skupině TGM o 296 hlasů více než MUDr. Steidl a stal se tak za Domažlice, Klatovy, Strakonice, Volyni, Písek, Sušici a Horažďovice poslancem Říšské rady. Do Domažlic přijel opět 25. 10. 1891, kde v sále "U Šumavy" hovořil o hospodářských a sociálních úkolech Říšské rady. Další návštěva Domažlic se uskutečnila 9. dubna 1893, kdy opět vystoupil na veřejné schůzi lidu "U Šumavy", aby vysvětlil, proč se chce vzdát říšského mandátu. Toho se vzdal koncem roku a z mladočeské strany vystoupil. Roku 1900 založil Českou stranu lidovou, v jejímž čele stál i v letech 1904-05, kdy se transformovala v Českou stranu pokrokovou. Za ni v letech 1907-14 zvolen jako poslanec Říšské rady. V prosinci 1914 emigroval a stal se hlavou českého zahraničního protirakouského odboje, usilující o vytvoření samostatného Československa. Dne 14. 11. 1918 zvolen prvním čl. prezidentem. Jako prezident navštívil TGM Domažlice 2. a 3. května 1923. Na radnici mu byli představeni J. Vrba, J. Š. Baar, Jindřich Jindřich a další činitelé veřejného života. Slavnostní večeři uspořádala městská rada v sále Sokolského domu. Zde také z 2. na 3. května Masaryk přespal. Druhý den byl přítomen vojenské přehlídce konané na jeho počest a poté se setkal s představiteli Chodů-Tomášem Kozinou, Hančí Kozinovou, M. Verunkovou. Dne 24. května 1934 mu byla na průčelí Bautzova hotelu odhalena pamětní deska. (Znovu byla odhalena r. 1991.) Roku 1935 abdikoval ze zdravotních důvodů, 7. 3. téhož roku byl jmenován čestným občanem Domažlic. Dne 14. září 1937, v den smrti TGM se uskutečnila u pomníku Svobody v Domažlicích smuteční tryzna, na které měl projev spisovatel J. Vrba. - 80. výr. úmrtí

Němec, Jan - učitel

* 12. 12. 1906 - Chotiměř (okr. Domažlice)
+ 30. 09. 1992 - Mšené (okr. Litoměřice)

Místa působení: Mšené u Mělníka, Mělnicko, Berounsko

Literatura: Holý, J. P.: Vlastivědec Mělnicka, ale chotiměřský rodák. Dom. deník, 11, 2002, 22. 10., č. 246, s. 18.

Anotace: Autor odborných přírodovědných, ochranářských a vlastivědných prací. Po vychození měšťanské školy v Domažlicích absolvoval učitelský ústav Plzni. Jako učitel působil na Kladensku, Berounsku nebo Mělnicku. V roce 1969 byl nálezcem vzácných dávnověkých kamenných nástrojů. - 25. výr. úmrtí

Novák, Zdeněk, JUDr. - místostarosta Domažlic

* 18. 09. 1952

Místa působení: Domažlice

Literatura: Štípková, V.: Abeceda s... Domažlický zpravodaj, roč. 29, 2007, květen, č. 5, s. 3., fot.

Anotace: Absolvent právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, povoláním advokát. Od roku 2006 členem městské rady a zastupitelstva za Sdružení pro Město Domažlice. Pro volební období 2014 až 2018 zvolen do funkce místostarosty Domažlic.
- 65. výr. narození

Odhalení pamětní desky Jaroslavu Vrchlickému (Domažlice, 10. 09. 1922)

- 10. 09. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Pamětní deska Vrchlického v Domažlicích. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 09. 09., č. 211, s. 14., Hana, O.: Starosta Domažlic Kellner. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 05. 06., č. 130, s. 26., Hana, O.: Výročí odhalení Vrchlického pamětní desky. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 24. 09., č. 223, s. 17.

Anotace: Také básník, spisovatel a univerzitní profesor Jaroslav Vrchlický má v Domažlicích svou pamětní desku. Odhalena byla v září roku 1922 na průčelí domu čp. 125 na náměstí, ve kterém v Domažlicích v závěru života bydlel. Slavnosti se zúčastnili spisovatelé František Sekanina, prof. MUDr. Josef Císler, Jindřich Šimon Baar či Jan Vrba. Akt zahájil ředitel škol Josef Žuvniček, na úvod zazpíval pěvecký spolek Čerchovan. Autorem bronzové pamětní desky je sochař Vladimír Bretschneider. - 95. výr. události

Odhalení pamětní desky spisovateli Janu Vrbovi (Klenčí pod Čerchovem, 21. 09. 2002)

- 21. 09. 2002 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Tauer, V.: Vrba má desku na Šimaníkuc mlýně. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 23. 09., č. 222, s. 24, fot., Internetová databáze regionálních autorit MěkBN, heslo Jan Vrba.

Anotace: Na dnes již nestojící budově mlýna byla v září roku 2002 slavnostně odhalena pamětní deska Janu Vrbovi. Znamý chodský spisovatel, redaktor a učitel se v Klenčí narodil (čp. 121) a také je zde i pochován. Aktu odhalení se zúčastnily desítky lidí a zazpíval na něm mužský pěvecký sbor Haltravan. Jednoduchá pamětní deska obsahuje spisovatelův podpis a text: "Zde v Šimaníkuc mlýně se narodil 10. 7. 1889 Jan Vrba, spisovatel, básník, lesák." - 15. výr. události

Paroubek, Jaroslav, prof., Ing. arch., CSc. - architekt

* 16. 06. 1921 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 26. 09. 1997 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Flossenbürg (Německo)

Literatura: Nové Domažlicko, roč. 11, 1980, č. 20, s. 3., Tikal, O.: Profesor, ing. arch. Jaroslav Paroubek. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 07. 10., č. 235, s. 11., Tikal, O.: Zemřel syn velkého otce. Domažlicko, roč. 7, 1997, 15. 10., č. 42, s. 6, 8., Batelka, J.: Významný domažlický jubilant. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 20. 06., č. 143, s. 18., Vorlíček, J.: Významná osobnost architektury. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 10. 10., č. 236, s. 18.

Anotace: Syn malíře Jana Paroubka, bratr Jiřiny a Vlasty Paroubkových, vnuk Jakuba Růžka. Absolvent domažlického gymnázia, Českého vysokého učení technického a VŠA (1950). Jako student 2 roky vězněn v koncentračním táboře Flossenbürg. Působil na vysoké škole, podílel se na urbanistických úkolech - je autorem sportovního stadionu v Praze Manínách, univerzitního areálu v Brně. Vypracoval řadu studií na renovaci historických částí měst (např. třetí nádvoří Pražského hradu, náměstí v Domažlicích s kašnou, projekt fontány v čele Národní třídy ve Františkových Lázních). Autorem projektu stavby hotelu Praha, za který mu byl udělen titul zasloužilý umělec. Je autorem 64 publikací a článků pro odborné časopisy a učebnic pro studenty architektury - zmiňme např. Občanské stavby. - 20. výr. úmrtí

Peterková, Ludmila - klarinetistka

* 16. 09. 1967 - Karlovy Vary (okr. Karlovy Vary)

Místa působení: Karlovy Vary, Praha, Domažlice

Literatura: Peterková, L.: V hudbě nedávám přednost nikomu a ničemu. [Rozhovor]. Karlovarské noviny, 4, 1994, 30. VIII., č. 203, s. 11, obr., Pavlíková, N.: Klarinetistka, profesorka, moderátorka a příležitostná herečka Ludmila Peterková. Nové Domažlicko, roč. 5, 2011, 30. 08., č. 35, s. 2., Internetové stránky Ludmily Peterkové.

Anotace: Klarinetistka, pedagožka Pražské konzervatoře, moderátorka rozhlasových i televizních pořadů. Ve svých hudebních začátcích hrála na klavír, saxofon a klarinet, posledně jmenovaný nástroj se nakonec stal dominantním. Hru na klarinet vystudovala na Pražské konzervatoři a Hudební a taneční fakultě AMU. V současné době profesně spolupracuje s řadou významných umělců, zmiňme kupříkladu houslistu Josefa Suka, dirigenta Jiřího Bělohávků, Vladimíra Ashkenazyho, Gerda Albrechta nebo mezzosopranistku Magdalenu Koženou. Počínaje rokem 2007 pořádá vlastní letní kurzy Domažlicích, v roce 2012 se k nim přidalo spolupořadatelství netradičního Vodního koncertu na známém koupališti Babylon. - 50. výr. narození

Pezl, Karel, arm. gen. - náčelník generálního štábu AČR

* 14. 09. 1927 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha

Literatura: Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Karel Pezl., Internetové stránky Armády ČR, heslo Karel Pezl.

Anotace: V roce 1948 se stal vojákem z povolání po absolvování Vojenské akademie v Hranicích. Nejprve působil jako velitel školních jednotek a učitel. Později absolvoval Vojenskou akademii v Praze a následně zastával velitelské a štábní funkce na různých stupních. V roce 1971 byl za své politické postoje propuštěn z funkce náčelníka Oddělení operační správy Generálního štábu. Na konci roku 1989 se zapojil do přípravy návrhů vojenské doktríny. Od března 1991 byl poradcem ministra obrany. Náčelníkem Generálního štábu Československé armády se stal v květnu 1991 a uvedenou funkci zastával až do zániku Československé armády na sklonku roku 1992. Následně se stal prvním náčelníkem Generálního štábu Armády České republiky - z funkce byl na vlastní žádost uvolněn k 30. 6. 1993. V uvedených funkcích se podílel na zpracování dlouhodobé koncepce výstavby naší armády a zahájil její transformaci z divizního na brigádní systém. Od července 1993 působil jako poradce prezidenta republiky. - 90. výr. narození

Plánek, Josef - poštovní úředník

- * 17. 09. 1907 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
- + 20. 10. 1944 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha-Pankrác

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Rejstřík odsouzených k smrti na oddělení II A pankrácké věznice (5. 4. 1943 – 21. 4. 1945) na internetových stránkách Ústavu pro studium totalitních režimů.

Anotace: Poštovní úředník, zatčen gestapem 30. června 1944. Popraven v pražské pankrácké věznici v podvečerních hodinách dne 20. října téhož roku. Důvodem popravu byl politický delikt. Pozn.: Rejstřík odsouzených k smrti na oddělení II A pankrácké věznice uvádí datum narození 7. září 1907 a místo narození Krásejovka. - 110. výr. narození

Randa, Karel - hudební skladatel

- * 13. 06. 1883 - Domažlice (okr. Domažlice)
- + 20. 09. 1947 - Mníšek pod Brdy (okr. Praha-západ)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Skladatel K. Randa. Pravda, 68, 1987, 19. 9., č. 220, příloha, s. 8., On-line katalog regionálních osobností Středočeské vědecké knihovny v Kladně, heslo Karel Randa.

Anotace: Maturoval na domažlickém gymnáziu, poté nastoupil na práva v Praze. Hudebně se vzdělával u J. Skalického. Člen, později 2. sbormistr pěveckého spolku Čerchovan. Zpěvák u sv. Víta a v jiných chrámech, soukromý učitel hudby a hudebník v Praze. Autor pochodů, tanečních skladeb a písní. Občanským povoláním úředník. - 70. výr. úmrtí

Roudnický, Josef - pokladník

- * 03. 06. 1898
- + 21. 09. 1942 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Domažlice, Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Hana, O.: Doplňky Kalendária 2002. Strojopis.

Anotace: Pokladník Náboženské obce židovské v Domažlicích. Publikace Život za pravdu uvádí, že byl zatčen 20. března 1940 a to společně se 150 domažlickými občany v rámci tzv. Smudkovy aféry. Zahynul v nacistickém koncentračním táboře Osvětim v září roku 1942. - 75. výr. úmrtí

Řezníček, Josef - majitel krejčovského závodu

* 24. 09. 1897 - Díly (okr. Domažlice)
+ 05. 12. 1940 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen v Novém Postřekově (obec dnes nese název Díly), v domě čp. 14. Syn Martina Řezníčka, místního domkáře a Markéty Řezníčkové ze Starého Postřekova. Majitelem výrobní firmy - krejčovského závodu. Zatčen 24. června 1940 v Praze, zemřel po návratu z pankrácké věznice. - 120. výr. narození

Schröpfer, Josef - zubní lékař

* 19. 12. 1918 - Postřekov (okr. Domažlice)
+ 03. 09. 1997

Místa působení: Bělá nad Radbuzou, Horšovský Týn, Hostouň, Blížejov, Poběžovice

Literatura: Schröpfer, J.: Vzpomínka na Josefa Schröpfera. Domažlický deník, 19, 2010, 25. 3., č. 71, s. 10.

Anotace: Josef Schröpfer si v dobách studií zvolil profesi zubního laboranta, později složil dentistické zkoušky a jako zubní lékař pomáhal lidem od bolesti. Pracoval ve zdravotnických střediscích v Bělé nad Radbuzou, Horšovském Týně, Hostouni a Blížejově. Působil v divadelním souboru v Poběžovicích, kde získal za činnost řadu ocenění. Za sportovní výkony v orientačních bězích obdržel několik diplomů za umístění mezi prvními závodníky. Miloval hory, nejvíce hřebeny Českého lesa, ještě v mladistvém věku se pustil do dobývání Vysokých Tater jako horolezec. - 20. výr. úmrtí

Skalitzky, Sepp - spisovatel

* 30. 01. 1901 - Rothenbaum (nyní Červené Dřevo, okr. Klatovy)
+ 05. 09. 1992 - Memmingen (Německo)

Místa působení: Domažlicko, Plzeň, Stříbro (okr. Tachov), Železná Ruda (okr. Klatovy), Memmingen (Německo), Bavorsko (spolková země, Německo)

Literatura: Mareš, J.: K devadesátinám básníka Seppa Skalitzkého. Česko-bavorské výhledy, 2, 1991, č. 4, s. 7., Zálaha, J.: Šumavská krásná literatura v německém jazyce. Šumava. Příroda, historie, život. Praha, Baset 2003, s. 512., Německá verze internetové encyklopedie Wikipedia, heslo Sepp Skalitzky.

Anotace: Narodil se v učitelské rodině, v budově vesnické školy. Školu navštěvoval v nedalekém Úborsku. Absolvoval německé gymnázium v Plzni a učitelské studium ve Stříbře. V letech 1926-1945 žil a pracoval v Železné Rudě, kde byl po čtyři roky i místním starostou. Po odsunu se ocitl v Bavorsku a žil v Memmingenu. Do literatury vstoupil verši, kterými vyznává lásku krajině, z níž vyšel. Psal vlastivědné i literárně-historické studie, rozhlasové hry. Autor díla Da begann der Wald zu brausen (Zahučely lesy) - historie osudu rodné Šumavy. - 25. výr. úmrtí

Sladký, Jan Kozina - vůdce a obhájce práv Chodů

* 10. 09. 1652 - Újezd (okr. Domažlice)
+ 28. 11. 1695 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Újezd

Literatura: Národní výbory, 39, 1990, č. 48, s. 20., Zpravodaj AS Domažlice, 7, 1980, č. 11, s. 4., Kadeřávek, V.: Slavní draženovští rodáci. Domažlický deník, 2, 1995, 6. 6., č. 131, s. 11., Kumpera, J.: Kdo byl Jan Sladký Kozina. Domažlický deník, 2, 1995, 24. 11., č. 275, s. 7., Vogeltanz, J.: Před třemi sty lety byl popraven Kozina. Dom. deník, 2, 1995, 28. 11., č. 278, s. 12., Maur, E.: Kozina a Lomikar, s. 25. P., Melantrich 1989., Hana, J.: K otázce kozinovských pověstí. In: Z Chodského hradu 1985, s. 1-5. Dom., MCH 1985., Kramařík, J.: Kozina a Lomikar v chodské lidové tradici. P., Academia 1972., Burda, J.: Historie Kozinova pomníku. Domažlicko, 7, 1997, 7. 5., č. 19, s. 4., Holý, J. P.: Jan S. Kozina - 'Hondzíček Rosochuc'. Dom. deník, 11, 2002, 13. 11., č. 264, s. 18., Janečková, J.: "A kdybych měl být i oběšen, přece zemřu jako poctivý člověk!" řekl Jan Sladký Kozina. Dom. deník, 19, 2010, 3. 12., č. 280, s. 19.

Anotace: Narodil se roku 1652 v Újezdě u Domažlic. Rodným domem nebylo stavení u Kozinů, jak hlásá pamětní deska, ale blízký grunt u Rosochů, který patřil jeho strýci Fridrichu Sladkému. Otec Jana, rovněž Jan, tu u svého bratra žil asi 15 let v podružství. Později si zakoupil statek nazývaný po původním majiteli u Kozinů. Tato přezdívka potom přešla i na něho a jeho potomky, kteří tu hospodařili. Prvním z nich byl syn Jan. Pokřtěn byl 10. září 1652 v Domažlicích. Jako pětadvacetiletý uzavřel 9. května 1678 v klenečském kostele sňatek s Dorotou Pelnářovou a asi v téže době převzal otcovský grunt. Z manželství se narodilo šest dětí, dospělosti se dožili dva, z nich Jiří zemřel ve čtyřiaadvaceti.

Zbyl Adam, který později po matce převzal hospodářství. Jeho potomci pak na něm v mužské linii hospodařili až do roku 1847. Do bojů za chodská privilegia se Jan poprvé zapojil r. 1692, kdy byl s Davidem Forstem z Tlumačova v deputaci k císaři Leopoldovi do Vídně, která žádala o potvrzení starých chodských výsad. Reskriptem ze dne 12. ledna 1693 byla žádost Chodů o potvrzení privilegií císařem zamítnuta s odvoláním na skutečnost, že jím samotným jim bylo již roku 1668 nařízeno perpetuum silentium. Ani po vydání lednového reskriptu nenastal na Chodsku klid. Když byl reskript na nádvoří trhanovského zámku čten shromážděným Chodům, vystoupil ze zástupu Kozina a rozhodně reskript odmítl, protože ve Vídni při slyšení prý císař prohlásil, že staré svobody dosud nebyly Chodům odebrány. Do Vídně byla vyslána další delegace, ve které byl opět Kozina. Lamminger navrhl použití vojska a zatčení předních vůdců. Na prvním místě mezi nimi uváděl Kozinu. Ten se ještě zúčastnil delegace do Prahy. Zde byla před jejich očima na císařský rozkaz privilegia rozstříhána a zrušena. Dne 22. června si komise apelačního soudu dala předvolat chodské vyslance - mezi nimi i Kozinu - a vyzvala je ke slibu poslušnosti. Chodové se však odvolali na to, že nemají plné moci od svých obcí a odmítli. Odpovědí bylo jejich uvěznění v podzemních žalářích Novoměstské radnice. Mezitím vyrazilo z Prahy proti vzbouřeným Chodům vojsko. Jeho úkolem bylo pozatýkat hlavní vůdce a ostatní Chody přinutit ke slibu poslušnosti. Bylo zatčeno přes 70 rebelů. V Praze komise apelačního soudu rozhodovala o vině a trestu pro tři čelné vůdce odboje. Původní návrh rozsudku byl mírný – jeden rok nucených prací. Pro Lammingera to bylo nepřijatelné a požadoval trest tvrdší. Především usiloval o hlavu Koziny, podle něho nejnebezpečnějšího z rebelů. Na nátlak místodržících vyšetřující komise zásadně změnila původní stanovisko a podala nový návrh - tři vůdci měli být popraveni, dva vypovězeni ze země, dvanáct potrestáno nucenými pracemi. Císař rozsudek zmírnil a rozhodl, že popraven má být jen jeden. Protože mezitím jeden ze dvou "vážných kandidátů" Kryštof Hrubý zemřel ve vězení, rozhodla se komise pro Kozinu. Byl prý nejvýmluvnější, nejnebezpečnější a ve vězení nejvzdornější. Dne 28. listopadu 1695 byl rozsudek vykonán. Za vynucené přítomnosti zástupců Chodů byl Jan Sladký-Kozina oběšen na plzeňské šibenici a ortel pro výstrahu publikován po celém kraji. Za necelý rok po Kozinovi zemřel i Lamminger a zápas Chodů pokračoval s novou vrchností - Stadiony. A již tehdy se postupně rodilo lidové podání o nevinně utraceném Kozinovi a o božím soudu nad jeho vrahem - Lomikarem. Bezprostřední impuls ke vzniku pověsti dala náhlá smrt trhanovského pána. Lamminger zemřel stižen mrtvicí dne 2. 11. 1696. V obecném povědomí se prosadilo podání, že Kozina na popravišti vyzval Lomikara do roka a do dne na boží soud a že se jeho výzva skutečně naplnila. Poprvé tuto výzvu zaznamenal roku 1799 v klášterní pamětní knize domažlický probošt Jan Papstmann. Další záznam pověsti pořídil krátce po r. 1836 domažlický měšťan, tkadlec a kostelník Antonín Schnabel. Třetí verzi zaznamenala Božena Němcová a publikovala ji r. 1846. Vyprávění vložila do úst staré výměnkářky z Újezda. Popravu ovšem klade do Klatov, Kozinu nazývá rychtářem. Konkrétní historická fakta přináší německy psaná studie Chodský proces z roku 1848 všerubského ranhojiče a spisovatele G. L. Weisela. Prostřednictvím Jiráskových Psohlavců a Starých pověstí českých přešla Weiselova verze do širokého čtenářského povědomí. Jiráskův román Psohlavci se stal inspirací pro řadu uměleckých děl. Jeho vliv najdeme ve Vrchlického Selských baladách a nepřímo i ve Sládkových Selských písních, v malířské a kreslířské tvorbě Mikoláše Alše a Jaroslava Špillara. Na námět Psohlavců vzniklo libreto Kovařovicovy stejnojmenné opery (1898), později byli několikrát zdramatizováni a dvakrát zfilmováni. Na Chodsku Kozinovský kult vyvrcholil roku 1895 postavením Kozinova pomníku od F. Hoška a Č. Vosmíka na vrchu Hrádek nad Újezdem. - 365. výr. narození

Stehlík, Ladislav - spisovatel

* 26. 06. 1908 - Bělčice (okr. Strakonice)
+ 11. 09. 1987 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Domažlice, Myslív, Praha

Literatura: Svačina, R.: Básník a spisovatel L. Stehlík. Domažlické noviny, 2, 1993, 25. 6., č. 25, s. 4., Holý, J. P.: Básník Ladislav Stehlík v mé paměti. Dom. deník, 11, 2002, 14. 9., č. 215, s. 18., Holý, J. P.: Stále vděčně vzpomínám na svého přítele Ladislava Stehlíka. Domažlický deník, roč. 14, 2008, č. 149, s. 7.

Anotace: Pocházel z rodiny malého rolníka, předkové prý žili v Bělčicích přes dvě stě let. Vystudoval učitelský ústav v Příbrami, od roku 1930 pak působil jako učitel na několika školách nedaleko rodiště. Nejkrásnější mladá léta prožil v Myslívě u Klatov, kam za ním zajížděli literární a výtvarní přátelé. Zde se oženil a narodila se mu zde dcera. Jeho básnické dílo vyrůstalo samostatně a mimo pražské centrum. Až v roce 1945 se přestěhoval do Prahy a učil na smíchovských školách. Od r. 1965 se věnoval pouze literatuře. Debutoval jako dvaadvacetiletý sbírkou Barevné dálky. Nejznámější sbírka, Kvetoucí trnka, vyšla v r. 1936. Mezi nejznámější prozaické knihy patří Země zamyšlená, citový cestopis po jihočeském kraji, Šumavě a Chodsku. Materiál k ní začal autor shromažďovat již počátkem 30. let. První vydání vyšlo v roce 1947, nové vydání ve dvou svazcích a s vlastními ilustracemi v r. 1957. K němu později připojil ještě třetí díl o Šumavě (1970). Ve třetím dílu líčí svoji cestu Chodskem, zmiňuje osobnosti, které měly k Chodsku vztah. Přátelil se s R. Svačinou. Chodsko navštěvoval pravidelně, pobýval zde v červenci 1970, 18. 1. 1971, 8. 4. 1976, 13. 9. 1983, 19. 12. 1986. Pozn.: Data podle J. P. Holého.
- 30. výr. úmrtí

Štrbová, Slávka - malířka

* 28. 09. 1967 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Pařezov

Literatura: Sika, V.: Cesty Slávky Štrbové. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 30. 10., č. 252, s. 19., Vlastní internetová stránka výtvarnice Slávky Štrbové.

Anotace: Vystudovala Střední výtvarnou školu v Praze a Vysokou školu umělecko-průmyslovou v ateliéru Jiřího Šalamouna. Absolvovala cyklem grafik, obrazů a fotografií Chrámy a kostely. Ilustrovala knihu R. Kozáka Srdce Vltavy a Dřevorubecké pohádky I. Stehlíka. Spolupracuje s časopisem pro děti Šíkula a s Nakladatelstvím Českého lesa Zdeňka Procházky. Samostatně vystavovala v Domažlicích a na společných výstavách v Praze, ve Vídni, v Plzni či Hradci Králové. Od roku 1997 je členkou Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti. - 50. výr. narození

Topinka, Lumír - ředitel galerie

* 23. 09. 1927 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

+ 17. 11. 2002

Místa působení: Plzeň

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 118-119. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Potužáková, J.: Vzpomínáme na malíře a učitele. Plzeňský deník, 11, 2002, 27. 11., s. 19.

Anotace: Od roku 1948 působil jako výtvarný pedagog, v letech 1959-1987 činný jako učitel a zástupce ředitele výtvarného oboru na LŠU v Plzni. Zakladatel a ředitel Česko-slovenské galerie dětského výtvarného projevu v Plzni. Autor dřevěných intarzií pro kulturní dům v Holýšově. - 90. výr. narození

Volák, Stanislav, PhDr. - ministr práce a sociálních věcí ČR

* 30. 09. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Domažlicko, 40, 1990, č. 9, s. 1., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Stanislav Volák.

Anotace: Vystudoval Střední průmyslovou školu elektrotechnickou v Plzni, poté pracoval jako učitel Středního odborného učiliště ve Stodě. Absolvoval dálkově Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy - obory pedagogika a učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, roku 1987 mu je udělen doktorát filozofie. Aktivní politik, od 6. 2. 1990 poslancem ČNR. V roce 1991, po rozpadu Občanského fóra, se stává členem ODS, za kterou poté kandiduje do Poslanecké sněmovny v letech 1992 a 1996. Po vzniku samostatné ČR poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, od roku 1996 místopředsdou Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu a předsdou sportovního podvýboru. V této době je členem výkonné rady ODS a prvním místopředsdou poslaneckého klubu ODS. Dne 8. 11. 1997 jmenován ministrem práce a sociálních věcí. O tři týdny později, 30. 11. 1997, podává předseda vlády demisi. Ministrem práce a sociálních věcí je Stanislav Volák jmenován i ve vládě premiéra Tošovského. V mimořádných volbách do Poslanecké sněmovny v červnu 1998 kandiduje již za Unii svobody, do které vstoupil po odchodu z ODS. V následných volbách v červnu 2002 se uchází o poslanecký mandát jako lídr této politické strany, dostatečný počet hlasů však nezískává. - 70. výr. narození

Vrba, Petr Josef - učitel

* 21. 05. 1861 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 01. 09. 1917 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Klenčí pod Čerchovem, Úboč

Literatura: (vor): Petr Vrba. Domažlický deník, roč. 5, 1996, 05. 09., č. 208, s. 12., On-line katalog regionálních osobností SVK Plzeňského kraje, heslo Vrba, Petr Josef.

Anotace: Učitel češtiny, zeměpisu a dějepisu na chlapecké měšťanské škole v Domažlicích. Působil také jako vlastivědný pracovník. Otec spisovatele Jana Vrby, jehož spisovatelskou dráhu velmi ovlivnil svým vztahem k českému jazyku. - 100. výr. úmrtí

Vrchlický, Jaroslav - básník

* 17. 02. 1853 - Louny (okr. Louny)

+ 09. 09. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Klatovy, Domažlice

Literatura: Slovník českých spisovatelů, s. 562. P., ČS 1964., Hana, J.: Byl Vrchlický v Domažlicích na obtíž? Česko-bavorské výhledy, roč. 2, 1991, č. 17, s. 6., Holý, J. P.: Klatovský studentík Emil Frída. Domažlické noviny, roč. 1, 1992, č. 1, s. 3., (bd): Kníže českých básníků. Naše rodina, 1992, č. 36, s. 14-15., Breitfelder, M.: Antické motivy v tvorbě Vrchlického. Diplomová práce. Plzeň 1992, 106 s., Burda, J.: J. Vrchlický a náš kraj. Klatovsko, roč. 33, 1992, č. 37, s. 5., (ko): J. Vrchlický a Domažlice. Deník Nová Pravda, roč. 2, 1992, 09. 09., č. 212, s. 12., Michl, J. B.: Cesty k Parnasu. Rok, roč. 3, 1992, č. 2, s. 68-71., Hana, J.: Památce J. Vrchlického. Nové Domažlicko, roč. 9, 1978, č. 7, s. 3., Hana, O.: Pamětní deska Vrchlického v Domažlicích. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 09. 09., č. 211, s. 14., Karlíková, L.: Před pětaosmdesáti lety zemřel v Domažlicích J. Vrchlický. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 09. 09., č. 211, s. 15., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 143. P., MMM 1997., Hana, O.: Výročí odhalení Vrchlického pamětní desky. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 24. 09., č. 223, s. 17., Vařechová, Hilda: V Domažlicích na rynku. Domažlický zpravodaj, roč. 24, 2002, č. 9, s. 4, fot., Závacká, V.: Tři pobyty Jaroslava Vrchlického v Domažlicích. Domažlický zpravodaj, roč. 36, 2014, č. 4-6, s. 15, 13, 13.

Anotace: Vlastním jménem Emil Frída. Autor řady básní, próz, dramát, překladů, literárních kritik a esejistiky. V Domažlicích pobýval třikrát. Poprvé sem přišel jako šestnáctiletý mladík v roce 1869, kdy se do města přestěhovala jeho rodina a otec Jakub Jan Frída si v čp. 46 na náměstí pronajal kupecký krám. Prožil zde i milostné vzplanutí. Zamiloval se do o čtyři roky starší Anny Martínkové. Tomuto citu věnoval jednu ze svých prvních básní. Navštěvoval klatovské gymnázium, kde se spřátelil s Josefem Thomayerem, který mu vymyslel básnický pseudonym. Frídovi se odstěhovali z Domažlic v roce 1872. Vrchlický navštívil město opět roku 1908, kdy přijel přednášet o Karlu Havlíčku Borovském na slavnostním večeru, který na počest Vrchlického uspořádala místní Literární

jednota. Jednalo se o literárně-hudební večer, na klavír hrál tehdy mladý Jindřich Jindřich. Vrchlického návštěva měla slavnostní ráz. Na nádraží byl uvítán starostou města J. Ludvíkem, okresním starostou M. Duffkem a místním děkanem. Druhý den si prohlédl město, navštívil muzeum, veřejnou knihovnu, veřejnou čítárnu a gymnázium. Třetí a konečná návštěva začala v září roku 1911, kdy nemocný básník opustil Opatii a na základě dřívějšího pozvání Jindřicha Jindřicha se rozhodl pro pobyt v Domažlicích. Oslavil zde 59. narozeniny, kdy jej přijel navštívit spisovatel Fr. Herites a jednatel Máje František Sekanina. Po příjezdu bydlel v dependanci Bautzova hotelu Šumava čp. 149 na rohu Spálené a Fastrovy ulice v 1. poschodí. Spokojen nebyl a naléhal na městskou radu, aby mu sehnala příhodnější bydlení. Ta mu nabídla byt v městském pivovaru, což pobouřilo městskou inteligenci a profesor gymnázia Václav Fikejz nabídl Vrchlickému svůj byt v 1. patře Prunarova domu na náměstí čp. 125. Sám se přestěhoval do pivovaru. Stěhování se uskutečnilo 1. 2. 1912, již 9. 9. 1912 však Vrchlický umírá. Ošetřujícími lékaři byli na doporučení jeho celoživotního přítele J. Thomayera dr. Josef Pelnář a dr. Václav Krahulík. Dne 9. 9. 1922 odhalilo město Vrchlickému pamětní desku na domě čp. 125, autorem reliéfu byl Vl. Brettschneider. Z bohatého básnického díla má vztah k Domažlicím nebo Chodsku jen málo básní. Nejznámější je Balada o smrti Jana Koziny zahrnutá do Selských balad (1885). Domažlické náměstí s typickým podloubím inspirovalo básníka k Baladě o gotickém podloubí ve starém městě zařazené do sbírky Moje sonata (1893). Ve sbírce Na domácí půdě z let 1885-1888 se najdou dvě básně, které se váží k Domažlicím - Píseň zvonu na poplach a Píseň Chodů na stráži v zásekách šumavských. Je autorem statí Průsmyk kdyžský a Domažlicko do díla Čechy, vydaného pražským nakladatelem Ottou. Roku 1898 byl jmenován řádným profesorem všeobecné literatury na univerzitě v Praze. Byl čestným členem několika zahraničních akademií, roku 1901 jmenován členem Panské sněmovny. Dne 31. 1. 1912 byl spolu s Al. Jiráskem jmenován čestným občanem Domažlic. - 105. výr. úmrtí

Wollerová, Jaroslava - starostka Domažlic

* 29. 09. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Forberger, R.: Na radnici hodlá starostka strávit již jen poslední rok. Dom. deník, 6, 1997, 10. 10., č. 237, s. 14, a 11. 10., č. 238, s. 10., Hana, O.: Představitelé města Domažlic, s. 4., Frait, K.: Cestování je pro mne životním stylem, drogou, říká J. Wollerová. Dom. deník, 21, 2012, 13. 07., č. 162, s. 3, fot.

Anotace: Absolventka Střední všeobecně vzdělávací školy v Domažlicích. Po maturitě studovala na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem, poté na Filozofické fakultě v Olomouci, učitelský obor čeština-dějepis. Po absolutoriu působila od roku 1972 jako středoškolská profesorka na domažlickém gymnáziu. Dne 28. února 1990 byla kooptována do funkce předsedkyně MěstNV v Domažlicích. Od 27. listopadu 1990 působila po dvě volební období (do 26. listopadu 1998) ve funkci starostky Domažlic. Do funkce nastoupila po Jaroslavu Fronkovi. Bydlí na Týnském předměstí, je členkou ODS. Dcera Aloise Wollera a Anny, rozené Rádlové. Jejím nástupcem se stal Jan Látka.

- 70. výr. narození

Zázvorka, Václav, por. - legionář

* 23. 09. 1897 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 16. 04. 1919 - poblíž obce Komárno (Slovensko)

Místa působení: Itálie, Slovensko

Literatura: Hana, O.: Domažlický legionář Václav Zázvorka. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 08. 06., č. 132, s. 16, fot., Hana, O.: Doplňky Kalendária 2002. Strojopis., Internetová databáze legionářů na stránkách Vojenského ústředního archivu, heslo Václav Zázvorka, poručík.

Anotace: V roce 1915, ve svých 18 letech, narukoval jako jednorocní dobrovolník k zeměbranceckému pluku v Plzni a byl poslán na italskou frontu. Při ofenzivě roku 1917 byl zajat italským vojskem a předán do zajateckého tábora na Sardinii. Jelikož v té době ještě neexistovaly italské legie, stal se rozvědčíkem. V prosinci roku 1918 se vrátil do osvobozené vlasti a po vpádu Maďarů na Slovensko se zúčastnil bojů na Slovensku. V polovině dubna 1919 byl během noční hlídky (kterou konal v doprovodu svého sluhy v prostoru Dunaje) přepaden nepřítelem. Jelikož nemohl ujít maďarskému zajetí, raději volil smrt a zastřelil se. Na přání jeho otce byly tělesné pozůstatky převezeny do Domažlic a uloženy na místním hřbitově. Legionáři z Domažlic a Chodska se rozhodli pořídit pamětní desku a umístit ji na jeho rodném domě čp. 44 na náměstí. K jejímu odhalení došlo 28. 10. 1937 pod záštitou ministra národní obrany Františka Machníka a za účasti velitele zdejší posádky Bohumila Bočka, který měl slavnostní projev. Tvůrcem bronzové pamětní desky byl sochař Václav Amort. Deska byla odstraněna nejprve nacisty v roce 1940, roku 1945 po ukončení 2. světové války byla osazena na původní místo a roku 1950 byla znovu odstraněna, tentokrát komunisty. V současné době je umístěna v prostorách Muzea Chodska. - 120. výr. narození

Zirkler, Adolf, stržm. - četnický strážmistr

* 28. 09. 1912 - Žatec (okr. Louny)
+ 14. 04. 1945 - Gusen II (koncentrační tábor, Rakousko)

Místa působení: Petrovice, Mauthausen (Rakousko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice 1949., Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 na webových stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Četnický strážmistr, zatčen 31. července 1943 v Petrovicích u Domažlic. Vězněn v terezínské Malé pevnosti, Drážďanech a Praze, 21. listopadu 1944 odtransportován do koncentračního tábora Mauthausen. Zahynul v dubnu roku 1945 v Gusenu II, pobočném táboře zmiňovaného nacistického koncentračního tábora. - 105. výr. narození

Žák, Josef - kulturní pracovník

* 17. 11. 1873 - Staňkov (okr. Domažlice)

+ 02. 09. 1932 - Staňkov (okr. Domažlice)

Místa působení: Staňkov

Literatura: (vs): Všestranný staňkovský patriot Josef Žák. Domažlicko, 12, 2002, 24. 4., č. 17, s. 5.

Anotace: Osobnost všestranného kulturního a veřejně prospěšného založení. Byl činným ve staňkovském Sokole a Sboru dobrovolných hasičů, vlastenecké cítění rozvíjel podporou menšin v Národní jednotě pošumavské, v níž zastával funkci jednatele. Při příležitosti výročí spolků sepsal pamětní spisy. Spravoval městský archiv uložený na radnici, byl správcem městské knihovny. Zasloužil se o zřízení muzea, nasbíral na 800 exponátů. Také působil jako redaktor listu Staňkovsko. Po vzniku republiky v roce 1918 zasedal v prvním okresním výboru v Horšovském Týně a byl předsedou jeho hospodářské rady.
- 85. výr. úmrtí

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc září 2017

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice, Městská knihovna Boženy Němcové 2017. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice